

Вимоги щодо зон санітарної охорони джерел водопостачання

Головне управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області звертає увагу суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність у сфері питного водопостачання та інформує про наступне.

Підприємств централізованого питного водопостачання на території області забезпечують населення питною водою з підземних джерел водопостачання свердловин.

Дуже важливо, аби кожна зі свердловин була захищеним джерелом водопостачання, а тому, потрібно максимально унеможливити їх забруднення, в т.ч., мікробіологічними, хімічними та іншими чинниками, що у свою чергу може призвести до погіршення якості підземних вод. Це, зокрема, можливо досягнути шляхом створення належних умов для попередження вказаного забруднення та організації зон санітарної охорони підземних джерел водопостачання. Експлуатація та їх утримання здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства (Водного кодексу України, Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (зі змінами) та інших нормативно-правових актів у сфері охорони підземних вод.

Зона санітарної охорони (ЗСО) – це територія і акваторія, де запроваджується особливий санітарно-епідеміологічний режим з метою запобігання погіршенню якості води джерел централізованого господарсько-питного водопостачання, а також з метою забезпечення охорони водопровідних споруд

Згідно вказаних вище нормативних документів ЗСО для підземного джерела (свердловини) повинна складатися з трьох поясів:

- перший пояс (пояс суворого режиму), який включає територію розташування водозабірних споруд;

- другий і третій пояси (пояси обмежень і спостережень), які включають територію, яка призначається для охорони джерел водопостачання від мікробного (другий пояс) та хімічного (третій пояс) забруднення.

Перший пояс ЗСО – зона суворого режиму повинна бути розташована поза території промислових підприємств та житлової забудови. Кордон першого поясу встановлюють, в залежності від ступеню захищеності підземних вод, але не менше 30 м або 50 м від водозабору.

Другий і третій пояси – пояси обмежень, що включають територію, з якою в силу природних умов (поверхневий стік, гідрогеологічні умови) і в результаті будівництва, промислового, побутового та іншого використання може бути пов'язано погіршення якості води в місці її забору з джерела.

Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено: забезпечення дотримання режиму поясів особливого режиму санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання покладається:

- у межах першого поясу зон – на підприємства питного водопостачання або балансоутримувача свердловини;

- у межах другого та третього поясів зон – на місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень, а також підприємства, установи, організації та громадян, які є власниками або користувачами земельних ділянок у межах цих зон.

На території першого поясу ЗСО забороняється:

- перебування сторонніх осіб, розміщення житлових та господарських будівель,
- застосування пестицидів, органічних і мінеральних добрив, прокладення трубопроводів, видобування гравію чи піску та проведення інших будівельно-монтажних робіт, безпосередньо не пов'язаних з будівництвом, реконструкцією та експлуатацією водопровідних споруд та мереж;
- скидання будь-яких стічних вод та випасання худоби;
- проведення головної рубки лісу.

На території другого поясу ЗСО забороняється:

- забруднення територій покидьками, сміттям, гноєм, відходами промислового виробництва та іншими відходами;
- розміщення складів паливно-мастильних матеріалів, пестицидів та мінеральних добрив, накопичувачів, шлакосховищ та інших об'єктів, які створюють небезпеку хімічного забруднення джерел водопостачання;
- розміщення кладовищ, скотомогильників, полів асенізації, наземних полів фільтрації, гноєсховищ, силосних траншей, тваринницьких і птахівничих підприємств та інших сільськогосподарських об'єктів, які створюють небезпеку мікробного забруднення джерел водопостачання;
- зберігання і застосування мінеральних добрив та пестицидів;
- закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні горизонти, підземне складування твердих відходів та розробка надр землі;
- проведення головної рубки лісу.

На території третього поясу ЗСО забороняється:

- закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні горизонти з метою їх захоронення, підземного складування твердих відходів і розробки надр землі, що може призвести до забруднення водоносного горизонту;
- розміщення складів паливно-мастильних матеріалів, а також складів пестицидів і мінеральних добрив, накопичувачів промислових стічних вод, нафтопроводів та продуктопроводів, що створюють небезпеку хімічного забруднення підземних вод.

У разі відсутності визначених та організованих зон санітарної охорони для джерел централізованого питного водопостачання, власнику (балансоутримувачу) необхідно звернутися до органів місцевого самоврядування про виділення земельної ділянки та розробки проекту землеустрою щодо визначення зон санітарної охорони. Після винесення відповідного розпорядження про виділення, з урахуванням генерального плану населеного пункту, земельної ділянки, суб'єкт може звернутися до проектною організації з приводу розробки проекту зон санітарної охорони.

Акцентуємо увагу на те, що суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність у сфері питної води та питного водопостачання несуть

відповідальність за порушення діючого законодавства, в тому числі, за порушення режиму охорони, господарської чи іншої діяльності в зонах санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання.